

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- W Wilnie – drugi protest przeciwko planowanej podwyżce cen biletów **str. 2**
- Litwini wyjeżdżają leczyć się do Polski **str. 3**
- Rejon wileński pożegnał zimę głośno, kolorowo i smacznie **str. 5**

Rota

- Nabożeństwo w języku polskim w katedrze wileńskiej **str. 1**

- Nie tylko dla historyków i humanistów **str. 1**

PRENUMERATA 2025

Do 19 marca
trwa prenumerata
na kwiecień
2025 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Znów wędrujemy...

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

I znów – jak co roku – Kościół zaprosił nas do wejścia w liturgiczny okres Wielkiego Postu. Posypaliśmy głowy popiołem i... No właśnie! I co dalej? Czym będzie różnić się nasza wielkopostna codzienność od dni karnawału? Czy tylko nie urządzeniem tzw. hucznych zabaw? A tak w ogóle – mógłby ktoś spytać zaczepnie – po co te sztuczne okresy, w których czegoś nie wolno robić? Przecież Boga można spotkać w różnych miejscach i w różny sposób. Dlaczego także się nam powracać do tych samych gestów i słów?

Po pierwsze, człowieku, żaden ksiądz do niczego Cię nie zmusza. Jesteś wolny, to znaczy możesz wybierać. Co więcej, jako osoba musisz wybierać. A po drugie, pomyśl choć przez chwilę: być może proponowany przez Kościół czas Wielkiego Postu jest czymś dobrym dla Ciebie, dla Twojego życia. Św. Paweł powiada, że „wszystko wolno, ale nie wszystko przynosi korzyść” (1 Kor 6,12). Chrześcijaństwo, katolicyzm wskazują na Boga, który w Jezusie Chrystusie objawił nam nie jakiś abstrakcyjny system filozoficzno-moralny, ale objawił

(Dokończenie na str. 3)

Keir Starmer przeprosił za brak zaproszenia na szczyt

Przeprosiny premiera Wielkiej Brytanii

Premier Wielkiej Brytanii Keir Starmer przeprosił przywódców państw bałtyckich za brak zaproszenia na szczyt w Londynie. Starmer rozmawiał z liderami telefonicznie, omawiając współpracę transatlantycką.

Rozmowa Starmera z prezydentem Litwy Gitanasem Nausėdą, premier Łotwy Eviką Siliņą oraz prezydentem Estonii Alarem Karisem, odbyła się kilka godzin przed szczytem w Londynie poświęconym Ukrainie.

„Nausėda wyraził duże niezadowolenie z powodu braku zaproszenia do Londynu” – powiedziała Asta Skaisgirytė, doradczyni prezydenta Litwy. Zaznaczyła, że

(Dokończenie na str. 2)

W rejonie solecznickim pamiętają o Żołnierzach Wyklętych

Wyraz szacunku i wdzięczności

W rejonie solecznickim odbyły się uroczystości upamiętniające Żołnierzy Wyklętych, zorganizowane przez władze samorządowe oraz Solecznicki Oddział Rejonowy Związku Polaków na Litwie. W obchodach wzięli też udział przedstawiciele, Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.

(Dokończenie na str. 4)

1 marca
NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI
ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH

W Wilnie – drugi protest przeciwko planowanej podwyżce cen biletów

W sobotę, 1 marca, wilniańscy ponownie zebraли się przy budynku Samorządu m. Wilna, aby wyrazić sprzeciw wobec planowanej podwyżki cen biletów transportu publicznego. Ceny biletów miałyby wzrosnąć nawet dwukrotnie.

Na proteście zebrało się ponad sto osób. Trzymali plakaty z napisami: „Drogi bilet, pusty autobus”, „Drogi transport, tania polityka”, „Transport publiczny to prawo, a nie przywilej”, „Będzie droższy bilet, będą skakać zajęcia” i in. Protestujący próbowali „obudzić sumienie radnych”, apelowali o szukanie innych rozwiązań i podkreślali, że propozycja podwyżki cen biletów nie jest sprawiedliwa społecznie.

To już drugi protest przeciwko zwykowanej podwyżce cen biletów komunikacji miejskiej. Pier-

wszy odbył się w końcu stycznia, przed pierwszym głosowaniem

radnych w sprawie podwyżki cen biletów (wtedy za podwyżką cen biletów głosowało 29 radnych, 20 było przeciw, a jeden

radny wstrzymał się od głosu).

Zgodnie z propozycją, najbardziej zdrożałyby bilety jednorazowe – cena normalnego biletu 30-minutowego wzrosłaby z 0,65 do 1,25 euro, 60-minutowego – z 0,90 do 1,75 euro. Jednodniowy bilet zdrożałby z 5 do 7,5 euro, a miesięczny – z 29 do 45 euro.

Władze miasta twierdzą, że od 2027 roku planowane jest rozpoczęcie gruntownego odnowienia infrastruktury transportu publicznego, a więc podwyżka cen biletów jest nieunikniona. Ponadto ceny biletów komunikacji miejskiej nie były zmieniane od 2013 roku.

Jeśli Rada m. Wilna zatwierdzi nowe ceny biletów, to zaczną one obowiązywać od 1 lipca 2025 r.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Rusza nabór wniosków na wymianę butli gazowych w blokach mieszkalnych

Kontynuowana jest wymiana butli z gazem płynnym (LPG) w blokach mieszkalnych na inne źródła energii – ruszył nowy nabór wniosków, na który przeznaczono 700 tys. euro – informuje Ministerstwo Energetyki.

Przy wymianie butli gazowych państwo przeznacza do 726 euro wsparcia na jedno mieszkanie: do 242 euro na instalację lub przebudowę sieci wewnętrznych w budynkach mieszkalnych na klatkach schodowych i w pomieszczeniach wspólnych, do 242 euro na przebudowę instalacji elektrycznej lub gazowej w mieszkaniu, a także do 242 euro na zakup kuchenki elektrycznej lub gazowej.

Mieszkańcy, którzy chcą sko-

rzystać ze wsparcia, muszą najpierw podjąć jednomyślną decyzję mieszkańców całego bloku i wybrać alternatywne źródło energii – energię elektryczną lub gaz ziem-

ny. Później osoba upoważniona przez mieszkańców będzie mogła kontynuować realizację projektu, tj. złożenie wniosku o wsparcie. Składać wnioski o płatność wraz

z dokumentami potwierdzającymi wykonane prace będzie można do 17 listopada tego roku.

Najbardziej aktywni w składaniu wniosków byli mieszkańcy Kłajpedy oraz rejonów: szyłokarczemskiego, możejskiego i kowieńskiego. W blokach mieszkalnych w rejonach janiskim, kielmskim, elektreńskim, janowskim, kozłoworudzkiem, małackim i pokrojskim już nie ma butli z gazem LPG.

Informacje o projektach realizowanych w poszczególnych samorządach oraz pozostałych blokach mieszkalnych, w których nadal są butle LPG, można znaleźć na stronie internetowej Państwowej Rady Regulacji Energetyki (www.vert.lt).

Na podst. enmin.lrv.lt

Przeprosiny premiera Wielkiej Brytanii

(Dokończenie ze str. 1)

„premier Starmer rozpoczął rozmowę od przeprosin, obiecując, że taka sytuacja się nie powtórzy”.

W komunikacie biura prezydenta Litwy, wydanym po rozmowie z brytyjskim premierem, Nausėda oznajmił, że „zagrożenia wynikające z działań agresora (Rosji) na wschodniej flance NATO wymagają od Sojuszu demonstrowania jedności, wiarygodności zbiorowej obrony oraz skuteczności zasady odstraszania”. W oświadczeniu podkreślono, że podczas rozmowy liderzy omówili kwestie współpracy transatlantyckiej w ramach NATO

oraz konieczność zwiększenia „wkładu Europy w architekturę bezpieczeństwa Sojuszu”.

Litewski przywódca zaznaczył, że państwa europejskie muszą zwiększyć wydatki na obronność, wskazując, że nowy cel budżetowy powinien wynosić 5 proc. PKB. Przypomniał również o niedawnej decyzji litewskiej Rady Obrony Narodowej, zgodnie z którą kraj planuje przeznaczać na obronność od 5 do 6 proc. PKB w najbliższych latach.

„Celem całej Europy jest współpraca na rzecz zwiększenia inwestycji w europejski przemysł obronny, a także pilne zwiększe-

nie wsparcia dla Ukrainy i zapewnienie nieprzerwanych dostaw – podkreślił Nausėda. Prezydent Litwy wskazał także na konieczność wykorzystania zamrożonych aktywów Rosji w celu wsparcia Ukrainy oraz dalszego wzmocnienia presji gospodarczej i sankcji wobec Kremla. Przypomniał również o znaczeniu trybunału ds. zbrodni wojennych Rosji na Ukrainie.

Podczas rozmowy poruszono także kwestię możliwych gwarancji bezpieczeństwa dla Ukrainy, w tym potencjalnego rozmieszczenia europejskich sił pokojowych na jej terytorium.

Wynagrodzenia sędziów powinny być niezależne od woli rządzących

Zgodnie z prawem unijnym wynagrodzenia sędziów krajowych UE powinny być ustalone obiektywnie oraz powinny być przejrzyste, przewidywalne i niezależne od woli rządzących

– orzekł Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Wyrok jest pokłosiem zapytań dwóch sądów, polskiego i litewskiego, o wykładnię unijnych przepisów dotyczących ustalania wynagrodzeń sędziowskich w odniesieniu do przepisów krajowych.

W Polsce zgodnie z ustawą pensja zasadnicza sędziów ustalana jest na podstawie przeciętnego wynagrodzenia ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny. To się jednak zmieniło w latach 2021, 2022 i 2023, kiedy ówczesne władze przyjęły trzy ustawy okresowe, zmieniające metodę obliczania wynagrodzeń i zamrażające waloryzację wynagrodzenia sędziów. Działania te tłumaczono koniecznością oszczędności budżetowych w związku z pandemią Covid-19, a później inwazją Rosji na Ukrainę. Zmiany w polskim prawodawstwie zakwestionował białostocki sędzia, który zażądał zwrotu utraconego wynagrodzenia w kwocie odpowiadającej różnicy między pensją, jaką otrzymał, a pensją, jaka należałaby mu się, gdyby nie zamrożono podwyżek.

Sprawę o odszkodowanie wytoczyły swojemu państwu także dwie sędziowie z Litwy, które uzasadniły, że poziom ich pensji zależy bezpośrednio od woli politycznej rządzących, a w kraju brakuje mechanizmu prawnego ustalającego sędziowskie wynagrodzenia.

W wydanym wyroku TSUE orzekł, że ustalając wynagrodzenia sędziowskie, państwa członkowskie muszą przestrzegać prawa UE. W praktyce oznacza to, że pensje sędziów powinny mieć podstawę w ustawie i być „obiektywne, przewidywalne, stabilne i przejrzyste”, tak aby wykluczyć ewentualne naciski władz. Takie same wymagania powinny spełniać też wszelkie przepisy obniżające lub zamrażające sędziowskie uposażenia.

W rejonach wileńskim i szyrwinckim – najwięcej zachorowań na gripę

Według danych Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC) w ostatnich tygodniach na Litwie notowana jest duża liczba zachorowań na gripę. Ponadto wiele osób jest hospitalizowanych z powodu grypy, dlatego też, aby opanować sytuację, szpitale wprowadzają ograniczenia.

NVSC przypomina, że w przypadku wzrostu zachorowań – nawet bez ogłaszania epidemii – placówki medyczne mogą same zdecydować, jakie środki podjąć, aby ograniczyć ryzyko rozprzestrzeniania się zakażeń i chronić swoich pacjentów i personel (np. noszenie środków ochrony osobistej, ograniczanie wizyt u pacjentów lub liczby odwiedzających itp.).

Aby ograniczyć rozprzestrzenianie się grypy i innych ostrych infekcji dróg oddechowych, specjaliści NVSC zalecają regularnie i prawidłowo myć i dezynfekować ręce; przestrzegać zasad higieny układu oddechowego (zakrywaj usta/nos chusteczką higieniczną podczas kaszlu i kichania, myj ręce); nosić maseczkę medyczną lub respirator podczas choroby lub opieki nad osobą chorą; izolowanie chorych w domu itp.

NVSC przypomina, że w obiegłym tygodniu najwyższy wskaźnik zachorowań na gripę, infekcje grypopodobne i COVID-19 odnotowano w rejonach wileńskim i szyrwinckim.

W rejonie wileńskim było 2139,78 przypadków zachorowań na 100 tys. mieszkańców, a w rejonie szyrwinckim – 2228,89.

W 27 samorządach zachorowalność osiągnęła poziom epidemii. Do tej pory żaden samorząd nie ogłosił epidemii.

Na podst. nvsc.lrv.lt

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kołosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy z granicą 2024 – Media i Struktury”

Jarmark Kaziukowy już w najbliższy weekend!

Wraz z nadejściem wiosny Wilno zaprasza mieszkańców i gości na tradycyjny Jarmark Kaziukowy, który odbędzie się w najbliższy weekend, 7-9 marca. Tegorocznym hasłem przewodnim wydarzenia jest „Zielona metamorfoza” – szczególny nacisk zostanie położony na tematykę zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnej konsumpcji, a jednym z głównych elementów jarmarku będzie wyjątkowa więź człowieka z naturą.

Jarmark Kaziukowy rozpocznie się w piątek, 7 marca, o godz. 14.00 pochodem orszaku św. Ka-

zimierza, który wyruszy o godz. 14.00 z placu Niepodległości w kierunku placu Katedralnego, gdzie o godz. 15.00 nastąpi oficjalne otwarcie jarmarku. 9 marca, w niedzielę, o godz. 14.00 na placu Katedralnym zostaną uhonorowani najlepsi rzemieślnicy oraz odbędzie się koncert zamknięcia.

Zgodnie z najlepszymi tradycjami Jarmarku Kaziukowego, również w tym roku szczególna uwaga zostanie skierowana na autentyczne rzemiosło oraz naturalne produkty żywnościowe. W tym roku na Jarmarku Kaziukowym swoje

wyroby i produkty zaprezentuje ponad 1,5 tys. rzemieślników i sprzedawców z Litwy i krajów ościennych.

Na placu Łukiskim będzie czynne tzw. Podwórko Smakoszy. Ponad 200 sprzedawców z Litwy, Łotwy, Polski, a nawet Węgier będzie serwować dania typowe dla swojego regionu.

W tym roku w centrum handlowym G9 będzie czynny Dziecięcy Kaziuczek, gdzie ponad 50 młodocianych rzemieślników stworzy prawdziwą bajkę o zrównoważonej kreatywności. Przestrzeń ta będzie otwarta w sobotę i niedzielę od godz. 11.00.

Bitė Lietuva ukarana za mylącą reklamę

Państwowa Służba Ochrony Praw Konsumentów (VVTAT) nałożyła na operatora sieci komórkowej Bitė Lietuva karę pieniężną w wysokości 90 tysięcy euro. Służba uznała, że reklama firmy telekomunikacyjnej, w której twierdzi się, iż sieć 5G Bitė Lietuva jest najszybsza na Litwie, mogła wprowadzać konsumentów w błąd.

VVTAT ustalił, że reklama stworzyła mylące wrażenie, że łączność 5G firmy Bitė Lietuva działa na terenie całej Litwy, chociaż w rzeczywistości obej-

muje ona tylko ograniczony obszar. „Przeciętny odbiorca reklamy mógł pomyśleć, że łącze 5G Bitė jest najszybsze na całej Litwie, ale badanie wykazało, że nawet w dużych miastach łącza konkurentów były szybsze” – czytamy w komunikacie VVTAT.

Służba rozpoczęła badanie po otrzymaniu pisma od Telia Lietuva, w którym firma ta argumentowała, że zawarte w reklamie twierdzenia konkurentki nie są prawdziwe.

W ocenie Służby Regulacji

Łączności (RRT), Bitė Lietuva wybrała najkorzystniejszą dla siebie strategię komunikacyjną, ale nie wzięła pod uwagę istotnych czynników, takich jak liczba pomiarów, geografia i zasięg terytorialny.

Biorąc pod uwagę skalę reklamy, czas trwania, wpływ na konsumentów i inne okoliczności, VVTAT nałożył na firmę karę pieniężną za naruszenie ustawy o reklamie. Firma ma prawo złożyć w sądzie odwołanie od tej decyzji w ciągu 30 dni kalendarzowych.

Na podst. vvtat.lrv.lt

Litwini wyjeżdżają leczyć się do Polski

Od ponad dziesięciu lat mieszkańcy Litwy, objęci obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym, mają możliwość korzystania z usług opieki zdrowotnej, refundowanych przez kasę chorych, w innych krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W ubiegłym roku Litwini najczęściej wyjeżdżali do Polski na rehabilitację medyczną – informuje Wileńska Terytorialna Kasa Chorych.

Osoby, posiadające skierowanie wystawione przez lekarza w litewskiej placówce medycznej, która ma umowę z kasą chorych, mogą swobodnie wybrać dowolną publiczną lub prywatną placówkę medyczną w innych krajach

Unii Europejskiej, Islandii, Liechtensteinie i Norwegii i tam otrzymać usługi medyczne. Mieszkańcy Litwy, którzy opłacili z własnej kieszeni międzypaństwowe usługi opieki zdrowotnej udzielone za granicą, mogą zwrócić się do kasy chorych o zwrot kosztów leczenia poniesionych za granicą w ciągu 1 roku od udzielenia usług.

Wedłu danych Kasy Chorych, mieszkańcy Litwy najczęściej wyjeżdżają leczyć się do krajów ościennych. W ubiegłym roku Litwini złożyli 116 wniosków o zwrot kosztów usług medycznych wykonanych w Polsce, 57 – na Łotwie, 18 – w Niemczech i 11 na Słowacji. Rządziej rodacy leczyli się w Estonii, na Malcie, w Belgii, Czechach, Holandii, Wło-

szech, Portugalii, a w pojedynczych przypadkach w Hiszpanii, Francji, Grecji i Norwegii.

Obywatele Litwy najczęściej jadą za granicę po usługi z zakresu rehabilitacji medycznej – w zeszłym roku zrekompensowano 124 takie usługi za granicą. Najwyższa rekompensata w ubiegłym roku wyniosła 16 404 euro i dotyczyła usług medycznych w Portugalii, najniższa zaś 4,47 euro i dotyczyła leków zakupionych w Holandii.

Czy dana usługa medyczna jest refundowana i jaka może być wysokość zwróconej kwoty, można dowiedzieć się, zwracając się drogą mailową na adres: info@vlk.lt.

Na podst. ligoniukasa.lrv.lt

Biały Dom potwierdził, że amerykańska pomoc wojskowa dla Ukrainy została wstrzymana

Biały Dom potwierdził, że prezydent USA Donald Trump wstrzymał pomoc wojskową dla Ukrainy. W oświadczeniu dla mediów przedstawiciel Białego Domu potwierdził, że Donald Trump wstrzymał wszelką pomoc wojskową dla Ukrainy, „aby upewnić się, że przyczynia się ona do rozwiązania” konfliktu. „Prezydent jasno dał do zrozumienia, że skupia się na pokoju” – wyjaśnił.

Jak poinformował „New York Times”, pomoc zostanie wznowiona, gdy tylko Trump przeko-

na się, że Ukraina jest gotowa rozpocząć rozmowy pokojowe z Rosją. Decyzja o zawieszeniu pomocy wchodzi w życie natychmiast i będzie dotyczyć broni i amunicji już będącej w drodze i w magazynach w Polsce, o wartości ponad 1 mld dolarów amerykańskich.

Dziennik „Washington Post” podał, że decyzję podjęto w poniedziałek, 3 marca, podczas spotkania w Białym Domu, gdzie Trump omawiał tę kwestię z sekretarzem stanu Marco Rubio, wiceprezydentem J.D. Vance’em i

sekretarzem obrony Pete’em Hegsethem.

Wcześniej prezydent USA Donald Trump wyraził pogląd, że ukraiński przywódca nie chce pokoju, dopóki cieszy się wsparciem Ameryki. Ostrzegł, że „nie będzie tego tolerować zbyt długo”.

Amerykańska telewizja Fox News podała, że umowa o zasobach mineralnych nie zostanie podpisana, dopóki Zełenski nie przeprosi za swoje zachowanie podczas piątkowego spotkania z Trumpem.

Na podst. ELTA

Znów wędrujemy...

(Dokończenie ze str. 1)

nam prawdę o naszym zbawieniu, prawdę o ludzkim szczęściu, czyli o tym, co tak naprawdę przynosi korzyść. A największą korzyść przynosi nam – głosi Ewangelia – zmartwychwstanie Jezusa z Nazaretu, prawdziwego Boga i prawdziwego człowieka. On jedyny powrócił z cmentarza żywy i powiedział „Pokój wam!”. Wierzysz w to czy nie? Jakkolwiek odpowiedź na to pytanie stawia przed Tobą inne, na które warto uczciwie sobie odpowiedzieć. Wzruszenie ramion wskazywałoby bowiem na duchową tępotę, z której – w imię własnego człowieczeństwa – trzeba jak najszybciej się wyzwolić.

Jeśli uwierzyłeś albo chciałbyś uwierzyć, to postaraj się nie „przegapić” Wielkiego Postu.

To jest kolejna szansa dla Ciebie. Zapraszamy Cię do refleksji, ale i do modlitwy... Chodzi przecież o to, by „nawrócić się do Boga całym sercem” (Jl 2,12). Do Boga, w którym wszystko ma swój początek i koniec, a nie do jakiejś pobożnej ideologii, krojonej na miarę naszych załękliwych myśli. Jedną z propozycji wielkopostnych są te internetowe rozważania. Zapraszamy! Poczynając od środy popielcowej, poprzez wszystkie niedziele wielkopostne, aż do Triduum paschalnego włącznie, chcemy razem z Tobą „wyostrzać wzrok”, by spotkać Boga – w głębokościach naszego serca, w wydarzeniach naszego życia, w słowie Kościoła.

Dariusz Kowalczyk,
jezuita

Kończą się zapasy krwi. Apel do krwiodawców

Narodowe Centrum Krwi (NKC) informuje, że kończą się zapasy krwi i wkrótce może jej zabraknąć. Placówka zwraca się z apelem do mieszkańców o oddanie krwi.

Według NKC, obecnie najbardziej brakuje grup krwi 0-, A-, A+ i 0+. Spadek aktywności dawców krwi jest najbardziej zauważalny w regionie nadmorskim.

Jak podaje NKC, jedną z głównych przyczyn, dlaczego znacznie spadła liczba krwiodawców, jest sezon przeziębień, podczas którego wiele osób chorowało lub aktualnie choruje.

Krew mogą oddawać wszyscy mieszkańcy kraju w wieku od 18 do 65 lat: mężczyźni mogą oddawać krew sześć razy w roku, kobiety – cztery razy.

Informację o godzinach pracy punktów oraz akcjach krwiodawstwa można znaleźć na stronie internetowej Narodowego Centrum Krwi i profilu na Facebooku.

Fot. Marlena Paszkowska

W Wilnie rusza projekt pilotażowy. Kontrolerzy biletów będą jeździć autobusami i trolejbusami

W stołecznym transporcie publicznym rusza pilotażowy projekt mobilnej kontroli, w ramach którego kontrolerzy będą jeździć autobusami i trolejbusami razem z pasażerami. Kontrolerzy mobilni będą nie tylko sprawdzać bilety pasażerów, ale także dbać o jakość i bezpieczeństwo podróży – informuje spółka samorządowa JUDU.

„Nowy model mobilnej kontroli pozwoli nam być bliżej pasażerów transportu publicznego, lepiej zrozumieć ich wyzwania i zapewnić im więcej pomocy w codziennych podróżach. Podróżując wspólnie, będziemy mieli okazję na bieżąco monitorować, rejestrować i reagować na sytuacje związane z jakością, np. reagować na temperaturę, dźwięki, zapachy, a także dokonywać kontroli, czy po prostu zachęcać do zakupu i aktywacji biletów komunikacji miejskiej” – mówi Arnas Misiūnas, szef Organizacji Transportu Publicznego w JUDU.

Pilotażowy projekt mobilnej kontroli rozpoczął się 1 marca. Kontrolerzy będą pracować w 2-3-osobowych zespołach i jeździć razem z pasażerami w autobusach i trolejbusach. Pozostałe ekipy kontrolerów będą pracować jak zwykle – będą czekać na przystankach i sprawdzać bilety pasażerów po wejściu do autobusu lub trolejbusu.

Projekt pilotażowy przetestuje, jak taki model kontroli sprawdza się w praktyce i jaki ma wpływ na doświadczenia pasażerów i jakość podróży. Jeśli projekt pilotażowy będzie udany, to, według JUDU, jesienią tego roku wszyscy kontrolerzy w stolicy zaczną pracować według tego modelu.

Pasażerowie są zachęceni do przesyłania swoich uwag i propozycji ws. mobilnej kontroli na e-mail: info@judu.lt.

NOWINY znad Solczy

Soleczniki i Kętrzyn zrealizują projekt turystyczny

Krok w kierunku budowania relacji partnerskich

W dniu 26 lutego br. mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz odbył wizytę w Kętrzynie, gdzie wspólnie z burmistrzem Miasta Kętrzyn Karolem Lizurem podpisał list intencyjny, stanowiący deklarację dalszej współpracy między dwoma samorządami.

Spotkanie partnerskie oficjalnie zainaugurowało także realizację projektu pod nazwą „Nowe produkty turystyczne jako synergia dziedzictwa kulturowego, edukacji i współpracy pomiędzy Kętrzynem i Solecznikami”.

Na realizację tego przedsięwzięcia samorząd Miasta Kętrzyn oraz Centrum Turystyki i Młodzieży Rejonu Solecznickiego pozyskali dofinansowanie w wysokości 127 260 euro ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Interreg VI-A Litwa-Polska 2021-2027. Całkowita wartość projektu wynosi 159 075 euro.

W ramach projektu zaplanowano szereg działań mających na celu rozwój turystyki oraz promocję wspólnego dziedzictwa kulturowego. M. in. przewiduje się utworzenie dwóch szlaków kulturowo-turystycznych – jeden w Kętrzynie, drugi w Solecznikach, w tym przygotowanie publikacji opisującej szlaki turystyczne, opracowanie treści do tablic informacyjnych oraz aplikacji mobilnej, która ułatwi zwiedzanie turystom. W ramach projektu planowane jest zaangażowanie młodzieży z obu krajów w opracowanie tras podczas warsztatów edukacyjnych i wymiany międzynarodowej. Jednym z utworzonych w toku projektu obiektów będzie mural, podkreślający wspólne dziedzictwo Kętrzyna i Solecznik. Planuje się także nabycie 32 rowerów oraz ekranu LED dla strony polskiej i zakup 8 kajaków oraz infokiosków dla strony litewskiej.

Głównym celem przedsięwzięcia jest wzrost atrakcyjności turystycznej Kętrzyna i Solecznik poprzez efektywne wykorzystanie wspólnego dziedzictwa kulturowego oraz zacieśnianie współpracy transgranicznej na styku kultury, edukacji i turystyki. Projekt „Nowe produkty turystyczne jako synergia dziedzictwa kulturowego, edukacji i współpracy pomiędzy Kętrzynem i Solecznikami” to krok w stronę budowania silnych relacji partnerskich oraz promocji unikalnego dziedzictwa naszych regionów.

Zapusty w Solecznikach: przebierańcy, kiermasz i wesoła zabawa

W sobotę, 1 marca, Centrum Kultury w Solecznikach zaprosiło mieszkańców i gości rejonu solecznickiego na zabawę zapustową.

Od samego rana przy Centrum Kultury w Solecznikach rozlokał się kiermasz, gdzie można było nabyć domowe wypieki, wyroby mięsne, palmy, koszyki wiklinowe i inne rękodzieła. Oczywiście, nie mogło zabraknąć wesołych przebierańców, którzy zapraszali przechodniów nie tylko do odwiedzenia kiermaszu, ale także do przyścia na koncert. Panujący na jarmarku wesoły nastrój zapustowy przeniósł się także do sali w Centrum Kultury w Solecznikach. Tutaj na publiczność również czekali przebierańcy, którzy w przerwie podczas koncertu częstowali wszystkich pysznymi pączkami.

Spędzić wesoło czas z mieszkańcami przybył dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego Grzegorz Jurgo i starosta gminy solecznickiej Mirosław Niewierkiewicz. Zabawę uświetniły występy Kapeli Wileńskiej i zespołu „Kitava” z Szawli.

Stronę przygotował **Andrzej Kołosowski**

Wyraz szacunku i wdzięczności

(Dokończenie ze str. 1)

W skład delegacji, która odwiedziła lokalne cmentarze, na których spoczywają żołnierze Armii Krajowej, weszli wicemer rejonu solecznickiego Waldemar Śliżewski, dyrektor administracji samorządu rejonu solecznickiego Grzegorz Jurgo, Konsul Generalny RP w Wilnie Dariusz Wiśniewski. Na grobach bohaterów zostały złożone wieńce i zapalone znicze.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych obchodzony jest corocznie 1 marca, upamiętniając bohaterów antykomunistycznego podziemia, którzy po II wojnie światowej walczyli o niepodległość. Święto to zostało ustanowione w 2011 roku jako wyraz hołdu dla tych, którzy przeciwstawili się narzuconej siłą władzy komunistycznej.

W rejonie solecznickim, gdzie historia Armii Krajowej jest szczególnie żywa, takie inicjatywy mają na celu pielęgnowanie pamięci o lokalnych bohaterach oraz eduko-

nej wśród mieszkańców rejonu.

– Co roku w okresie Dnia Wszystkich Świętych odwiedzamy groby żołnierzy Armii Krajowej. Wtedy podstawową refleksją jest życie i przemijanie. Teraz, w przededniu wiosny, odwiedzając te same cmentarze bardziej skupiamy się na życiu i nadziei. Są to walory, jakie były myślą przewodnią żołnierzy, są to wartości, które przetrwały do dnia dzisiejszego. Dlaczego Żołnierze Wyklęci? Dlatego, że reżim sowiecki starał się wykasować ich z historii i pamięci. Tymczasem ich niezłomny duch przetrwał najgorsze tortury i czasy – stąd też Żołnierze Niezłomni. Dzisiaj gromadzimy się tu oddając hołd naszej historii i szanujemy rzeczywistość – powiedział wicemer rejonu solecznickiego Waldemar Śliżewski.

Innym miejscem pochówku Żołnierzy Niezłomnych w gminie solecznickiej są Soleczniki. Tutaj do delegacji dołączyli także członkowie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Solecznikach. W

niezłomnym, to miejsce jest mocno związane z siłą ducha i ruchem oporu. Miejscowa ludność nie dała się zastraszyć, stanęła do walki o własną godność. Niestety, ceną za ich honor była śmierć. Przy pomniku poległym w styczniu 1944 r. z rąk sowieckiej partyzantki mieszkańcom wsi Koniuchy zapalili znicze uczniowie Gimnazjum im. A. Krepesztul w Butrymańcach oraz społeczność lokalna na czele ze starostą Pawłem Kazarynem. Razem z księdzem parafii butrymańskiej Józefem Aszkielewiczem odmówiono modlitwę za dusze zmarłych.

W toku wizytacji odwiedzone także cmentarze w Butrymańcach i Niewoniańcach. W ceremonii złożenia wieńców uczestniczyli: starosta gminy butrymańskiej Wanda Bielska, starosta gminy podborskiej Mirosław Baliński oraz lokalne społeczności.

W Ejszyszkach pamięć żołnierzy AK uczczono przy kwaterze żołnierskiej na miejscowym cmentarzu. Licznie zgromadzo-

wanie młodego pokolenia o ich poświęceniu. Działania władz samorządowych świadczą o znaczeniu, jakie przywiązuje się do zachowania dziedzictwa historycznego.

Odwiedzanie grobów żołnierzy AK rozpoczęło od wizyty na cmentarzu w Songieliszkach w gminie solecznickiej. Cmentarz jest miejscem spoczynku żołnierzy Armii Krajowej, jak też lokalnych mieszkańców, członków ruchu oporu, którzy oddali życie w walce z okupantami.

W ceremonii złożenia wieńców i zapalenia zniczy wzięli udział starosta gminy solecznickiej Mirosław Niewierkiewicz, harcerze Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Solecznikach.

Witając zgromadzonych wicemer rejonu solecznickiego Waldemar Śliżewski podkreślił wartość wolności i niepodległości, o którą walczyli Żołnierze Wyklęci. Ich niezłomna postawa stanowi inspirację dla współczesnych działań na rzecz zachowania tożsamości narodowej oraz budowania świadomości historycz-

towarzystwie proboszcza miejscowej parafii ks. Rusłana Wilkiela została odmówiona modlitwa za poległych.

– Groby żołnierzy AK są rozsiane po całym rejonie, całej Wileńszczyźnie. Świadczą też o tym te groby w kwaterze w Solecznikach. Pochowane są tu szczątki osób, które zginęły w Dziewieniszkach, o czym świadczą odpowiednie napisy. Wiemy, że w owych czasach walki toczyły się w wielu miejscach dookoła Solecznik – są to i Bohusze, i Sangieliszki, i Gierwiszki. Od wielu lat Solecznicki Oddział Rejonowy Związku Polaków na Litwie dokłada wielu starań, aby te groby odnaleźć i godnie uczcić. Jest to nasze zadanie, obowiązek i przede wszystkim wyraz szacunku i wdzięczności względem tych, co dokonali trudnego wyboru – zginęli za wolność ojczyzny – powiedział dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego Grzegorz Jurgo.

Mimo że na cmentarzu w Koniuchach nie są pochowani żoł-

nią społeczność reprezentowali starosta Mirosław Bogdziun, ksiądz proboszcz parafii ejszyskiej Wiktor Bogdziewicz, młodzież i mieszkańcy Ejszyszek.

– Żołnierze Niezłomni stanęli przed dramatycznym wyborem: mogli podporządkować się narzuconej władzy, rezygnując z marzeń o wolnej Polsce, lub podjąć nierówną walkę w imię honoru i niepodległości. Wybrali trudniejszą drogę – życie w ukryciu, ciągłe zagrożenie, walkę z reżimem, który chciał wymazać ich istnienie z kart historii. Dla nich kapitulacja oznaczałaby zdradę ideałów, za które walczyli w czasie II wojny światowej. Choć wielu zapłaciło najwyższą cenę, ich ofiara stała się symbolem niezłomnego ducha narodu, który nigdy nie pogodził się z utratą wolności. Życzę Państwu, aby nigdy nie musielibyśmy dokonywać tak drastycznych wyborów, pielęgnowalibyśmy najwyższe wartości – wolność, wiarę, rodzinę – powiedział Konsul Generalny RP w Wilnie Dariusz Wiśniewski.

Rejon wileński pożegnał zimę głośno, kolorowo i smacznie

1 marca mieszkańcy ze wszystkich zakątków rejonu wileńskiego oraz goście spotkali się w Mejszagole przy dworze Houwaltów, gdzie odbyła się radosna, kolorowa i syta impreza zapustowa. Prawdziwą atmosferę zapustową tworzyli nie tylko przebierańcy, pyszne bliny i tradycyjna Marzanna, ale także barwne występy grup artystycznych oraz goście.

„Serdecznie witamy na najwspanialszej, najbardziej radosnej i hucznej wiosennej uroczystości – zapustach rejonu wileńskiego! Cieszymy się, że możemy dzielić z Państwem tę wyjątkową chwile.

lę. Niech to wydarzenie stanie się świętem naszej jedności – miejscem, gdzie nie tylko wspólnie przegonimy zimę z naszego podwórka, ale także podzielimy się

tradycjami, dobrymi emocjami, porozmawiamy, potańczymy i pospiewamy. Przygotowaliśmy dla Państwa bogaty program, który z pewnością przypadnie do gustu wszystkim – zarówno dzieciom, jak i dorosłym oraz naszym drogim seniorom. Nie zabraknie tu pysznych placków ziemniaczanych, radosnej muzyki i tańca. Zachęcam każdego do znalezie-

nia przyjemnej aktywności, która pozwoli w pełni cieszyć się tym wspaniałym świętem” – mówiła wicemercer Edyta Tamošiūnaitė. Na święto do Mejszagoly

przybyły również posłanki na Sejm Rita Tamašūnienė i Daiva Ulbinaitė, minister spraw wewnętrznych Władysław Kondratowicz, członkowie Rady oraz inni goście. W części koncertowej wystąpiły nastrojowe grupy artystyczne z rejonu wileńskiego oraz goście ze Żmudzi, barwny występ także sprezentowała grupa „Sare Roma”.

Organizatorzy wydarzenia przygotowali mnóstwo atrakcji. W Dworze Houwaltów odbyły się warsztaty, podczas których uczestnicy mogli wykonać maseki zapustowe, rzeźbić w glinie, filcować wełnę i wić papierowe

palmy. Tradycyjnymi blinami zapustowymi i aromatyczną herbatą częstowały pracownicy Centrum Społecznego w Mejszagole i Centrum Kultury w Niemenčinie. Działała także specjalna poczta zapustowa, a uczestnicy mogli ozdobić się kolorowymi malowanymi na twarzy. Lekarz – specjalista od schorzeń zapustowych – dbał o zdrowie wszystkich. Odbyło się też wiele gier i konkursów, działał jarmark produktów kulinarnych i wyrobów rzemieślniczych, rozpalono ogniska i oczywiście miało miejsce tradycyjne pożegnanie Marzanny. O dobry nastrój uroczystości zadbały gospodynie – Barbara i gawędziarka Michalina.

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania obchodów Zapustów rejonu wileńskiego: organizatorom za staranne planowanie i realizację pomysłów, a wszystkim uczestnikom za świetną zabawę i dobry humor!

Na podstawie vrsa.lt
Fot. vrsa.lt

Straż Pożarna Rejonu Wileńskiego wzmacnia współpracę z polskimi strażakami

Straż Pożarna Samorządu Rejonu Wileńskiego bierze udział w projekcie „Wzmocnienie transgranicznej współpracy jednostek straży pożarnej” (ang. *Strengthening Cross-Border Cooperation of Fire Brigade Units*), realizowanym w ramach programu współpracy transgranicznej Litwa – Polska (Interreg) na okres finansowy Unii Europejskiej 2021 – 2027. W projekcie uczestniczą również Stowarzyszenie Ochotniczej Straży Pożarnej Rejonu Wileńskiego oraz Gmina Korycin.

Celem programu jest rozwiązywanie wspólnych problemów regionalnych, promowanie wymiany pomysłów i doświadczeń w różnych dziedzinach, w tym w zakresie wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej.

W dniach 30 – 31 stycznia 2025 roku odbyła się konferencja, w której uczestniczyli strażacy z Gminy Korycin oraz przedstawiciele Straży Pożarnej Samorządu Rejonu Wileńskiego i Stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej Rejonu Wileńskiego. Podczas konferencji omówiono możliwości

wzmocnienia współpracy strażaków, wymieniono doświadczenia w zakresie gaszenia pożarów i działań prewencyjnych oraz nawiązano bliższe relacje międzyinstytucjonalne, niezbędne do skutecznego zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Podczas wizyty przedstawiciele Litwy odwiedzili jednostki straży pożarnej w Korycinie, Janowie, Ja Gowili oraz Jasionówce, a także zapoznali się z działalnością straży pożarnych w Sokółce i Białymstoku.

Całkowity budżet projek-

tu wynosi około 133 tys. euro, a jego realizacja potrwa od 1 grudnia 2024 r. do 30 listopada 2025 r. Na realizację wszystkich programów Interreg w krajach Unii Europejskiej przeznaczono około 10 miliardów euro ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Projekt ten stanowi kolejny

krok w kierunku wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej w regionie. Współpraca pomiędzy litewskimi i polskimi strażakami przyczyni się nie tylko do zwiększenia skuteczności działań operacyjnych, ale także do zapewnienia większego bezpieczeństwa mieszkańcom po obu stronach granicy.

(Zam. 13403)

Wieczór talentów Ziemi Ejszyskiej

Święto pasji i twórczości

W miniony weekend w Centrum Rozrywki i Biznesu odbył się wyjątkowy Wieczór Talentów Ziemi Ejszyskiej. Była to doskonała okazja do zaprezentowania umiejętności artystycznych mieszkańców gminy – zarówno tych młodszych, jak i bardziej doświadczonych. W wydarzeniu wzięło udział 13 uczestników, którzy pokazali swoje zdolności wokalne, taneczne, plastyczne i rękodzielnicze.

Wieczór rozpoczął zespół wokalny „Magija”, który wykonał piosenkę „Groźni spinduliuk”. Ich występ wprowadził publiczność w artystyczny nastrój i był zapowiedzią kolejnych, równie emocjonujących prezentacji. Następnie sceną zawładnęła Izabelė Žukauskaitė, śpiewając poruszającą piosenkę „Važiuj kur širdis”. Kolejno usłyszeliśmy zespół „Sunny Jams”, który wykonał utwór „Nežinau kodėl”, a Gintarė Jurčiukonytė urzekła publiczność interpretacją klasycznego hitu „Titanic”.

Nie zabrakło również występów w duecie i pokazów sztuki. Warena Gabrilewskaja i Kazimieras Gabrilewskij, ojciec i córka, zaprezentowali swoje zdolności w malowaniu obrazów i kowalstwie artystycznym, udowadniając, że talent to często rodzinne dziedzictwo. Natomiast Agata Nowikiewicz wraz z Grupą Młodzieżową „Młodzież dla Przyszłości Wersoki” zaprezentowała sztukę tworzenia kwiatów z bibuły, wzbudzając podziw swoją precyzją i wyobraźnią. Wieczór pełen pasji urozmaiciła Dominika Cydik, która zaprezentowała energetyczny taniec w stylu jazzowym. Publiczność miała również okazję usłyszeć Lauritę Rozmyslovičienė, która zachwyciła publiczność pięknym wykonaniem utworów „Love You Like a Love Song Shallow” i „Sway”. Niezapomnianych emocji dostarczył także Augustas Krasimov, który zaśpiewał dwa utwory „Tau visas dangus” oraz „Laiminga diena”.

Nie zabrakło również znanych i lubianych przebojów w wykonaniu Kariny Lubkiewicz „Jak gdyby nic” i Andrzeja Zujewicza, który swoim romantycznym wykonaniem „Besame Mucho” wprowadził publiczność w nostalgiczny nastrój. Następnie zespół „Magija” raz jeszcze zachwycił publiczność, tym ra-

zem piosenką „Dėkoju tau”. Choć tym razem publiczność zebrała się w nieco mniejszej liczbie niż zazwyczaj, nie zabrakło gromkich braw i entuzjazmu. Każdy uczestnik został doceniony za swój talent i odwagę, co tylko potwierdziło, że Ziemia Ejszyska pełna jest utalentowanych osób.

Po zakończeniu Wieczoru Talentów uczestnicy i goście mieli okazję bawić się na dyskotekce zapustowej, którą poprowadził DJ Jura. To był doskonały finał wieczoru, który połączył pokolenia i dostarczył mnóstwo radości.

salcininkai.lt
Fot. TVP Wilno /
Bartek Urbanowicz

Otwarcie przychodni ambulatoryjnej w Pogirach

Dla dobra i zdrowia mieszkańców

27 lutego nastąpiło symboliczne otwarcie ambulatorium w Pogirach, które przeniosło się

do nowego, bardziej przestronnego pomieszczenia. Placówka ta stawia sobie za cel zapew-

nić najwyższej jakości opieki zdrowotnej wszystkim, którzy się do niej zgłaszają.

W uroczystości przecięcia wstęgi wzięli udział: mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz, wicemer Edyta Tamošiūnaitė, dyrektor Przychodni Rejonu Wileńskiego Evaldas Navickas, członkowie rady, pracownicy przychodni i ambulatorium, a także wielu innych gości.

– Mamy nadzieję, że nowa siedziba przyczyni się do jeszcze lepszej jakości świadczonych usług i zapewni większy komfort zarówno pacjentom placówki, jak i pracującym tu lekarzom. Życzę, aby wszystkie zaplanowane i realizowane projekty zdrowotne rozwijały się pomyślnie, ponieważ osią tego wszystkiego są mieszkańcy naszego rejonu i ich dobro” – powiedziała wicemer Edyta Tamošiūnaitė.

Imprezę uświetniły występy dzieci ze Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie.

W nowym ambulatorium w Pogirach znajdującym się przy

ul. Šiltnamių we wsi Pogiry, pacjentom stworzono lepsze możliwości otrzymywania wysokiej jakości i dostępnych usług podstawowej ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Ambulatorium oferuje usługi z zakresu medycyny rodzinnej i stomatologii. Obejmuje to diagnostykę chorób, profilaktyczne badania zdrowia i szczepienia. W celu szybszej diagnozy i skuteczniejszego leczenia, w ambulatorium przeprowadzane są badania morfologii krwi, ogólne badania moczu, glukozy i białka C-reaktywnego. Wyniki tych badań są na bieżąco wprowadzane do systemu informatycznego przychodni, co zapewnia dynamikę badań pacjenta.

Obecnie do Rady złożono wniosek o dzierżawę pomieszczeń, co otworzyłoby drogę do utworzenia nowej placówki służby zdrowia, podnosząc tym samym jakość świadczonych usług na bardziej wysoki poziom.

Rejon wileński rozszerza sieć usług socjalnych

W celu zmniejszenia wykluczenia społecznego

W celu rozszerzenia oferty usług socjalnych dla dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną i psychiczną, zamieszkujących rejon wileński, Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego zatwierdziła wniosek o powołaniu dziennego centrum zajętości dla osób niepełnosprawnych we wsi Sorok Tatory w gminie Pogiry.

Oczekuje się, że w rejonie wileńskim, w miejscowości Sorok Tatory, przy ul. Vytauto 24, zostanie otwarte drugie centrum zajętości dla osób z niepełnosprawnością

mi. Centrum będzie dostosowane do potrzeb osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną i psychiczną, oferując 25 miejsc, z czego 20 będzie przeznaczonych na działalność związaną z zajętością, a 5 – na usługi opieki wytchnienia. W nowym centrum uczestnicy będą mieli możliwość rozwijania umiejętności niezbędnych do codziennego życia, zdobywania doświadczeń zawodowych oraz aktywnego spędzania wolnego czasu. Przyczyni się to do zmniejszenia wykluczenia społecznego oraz wzmocnienia zdolności do samodzielnego roz-

wiązywania codziennych problemów społecznych.

Wstępna wartość projektu wynosi 2,5 mln euro, w tym: środki UE – 0,7 mln euro, środki budżetu państwa – 0,49 mln euro, środki budżetu Samorządu – 1,31 mln euro. Samorząd będzie musiał zapewnić ciągłość projektu przez 5 lat od zakończenia jego realizacji.

Obecnie w rejonie wileńskim działa Centrum Zajętości Diennej w Niemenczynie, które świadczy usługi socjalne osobom dorosłym z niepełnosprawnością psychiczną, fizyczną lub

kompleksową. Budowa nowego centrum jest jednym z założeń strategicznego planu działań Samorządu Rejonu Wileńskiego na

lata 2024–2026, którego celem jest rozwój świadczonych usług zabezpieczenia społecznego oraz poprawa ich jakości.

W stolicy

Unikalny system zagospodarowania odpadów kuchennych

Wilno jako jedno z pierwszych miast na świecie przetwarza zebrane do pomarańczowych worków odpady kuchenne w wyjątkowy sposób – karmione są nimi larwy much. Partnerzy stołecznego samorządu w uruchomiony przed paroma tygodniami system przetwarzania odpadów kuchennych zainwestowali ponad 2 miliony euro.

Spółka „Energeman”, która zagospodarowuje zmieszane odpady komunalne i odpady kuchenne w regionie wileńskim, przeznaczyła 1 mln euro na zakup wyprodukowanego w Niderlandach sprzętu do hodowli larw much. Kolejne 1,1 mln euro w sprzęt do automatycznego przetworstwa worków pomarańczowych zainwestowała spółka „VAATC”.

Specjalny pojemnik na muchy o powierzchni 27 metrów kwadratowych jest połączony z urządzeniem do składania jaj. Jaja są następnie przenoszone do zbiornika hodowli larw, gdzie w ciągu 3-4 dni wyrastają z nich larwy o rozmiarze odpowiednim do przetworzenia.

„Właśnie na tym etapie procesu hodowli larwy much są kar-

mione odpadami kuchennymi, muszą one jednak zostać specjalnie przygotowane. W osobnym urządzeniu – rozpakowarce – odpady kuchenne są rozdrabniane, w innym – osadniku – są mieszane z wodą. Lekkie plastikowe zanieczyszczenia są wydmuchiwane na powierzchnię, ciężkie zanieczyszczenia osiadają, natomiast w środkowej warstwie pozostaje czysta, płynna masa organiczna, którą karmione są larwy” – mówi Algirdas Blazgys, dyrektor „Energeman”.

Szacuje się, że po przetworzeniu 1 tony odpadów kuchennych można wyhodować do 90 kg larw. Po wdrożeniu w Wilnie innowacyjnej technologii naukowcy po-

szukują nowych zastosowań larw. Prowadzone są, na przykład, negocjacje z dostawcami przynęt na ryby. Larwy mogą też być wykorzystywane do produkcji produktów białkowych dla przemysłu, produkcji nawozów dla rolnictwa, oleju do biopaliw oraz różnych innych produktów. Wytwarzana z odpadów kuchennych masa organiczna może być również wykorzystywana w biogazowniach do produkcji biometanu.

Nowy tryb sortowania odpadów kuchennych zaczął obowiązywać w Wilnie na początku 2024 roku. W ciągu nieco ponad roku wilanianie zebrali do pomarańczowych worków prawie 3,1 tys. odpadów kuchennych.

Samorząd wytnie drzewa inwazyjne

Samorząd m. Wilna planuje, że po usunięciu inwazyjnych klonów jesionolistnych na brzegach Wilii na Zwierzyńcu powstanie zielona przestrzeń, w której mieszkańcy będą mogli wygodnie spędzać czas wolny. O tym jak będzie wyglądała ta przestrzeń i co w niej się znajdzie, zadecydują również mieszkańcy podczas specjalnie zorganizowanych warsztatów.

Samorząd m. Wilna regularnie organizuje warsztaty i spotkania z mieszkańcami w celu wyjaśnienia ich oczekiwań co do zielonych przestrzeni.

W najbliższym czasie odbędzie się jedno z takich spotkań, podczas którego specjaliści wyjaśnią, dlaczego wycinano młode inwazyjne drzewa, m. in. klony jesionolistne, zapoznają z zasięgiem tego problemu i zaprezentują działania, które mają pomóc w odtworzeniu różnorodności biologicznej i zapobiec dalszemu rozszerzaniu się roślin inwazyjnych.

Klony jesionolistne w sposób szczególnie agresywny niszczą i całkowicie wypierają lokalne gatunki roślin. Rozprzestrzeniając się poprzez nasiona szybko się zakorzeniają wzdłuż brzegów rzek i jezior, wyrastają po 2-4 metry rocznie i stają się

niebezpieczne dla ludzi nie tylko ze względu na swoją kruchość i łamliwość, ale także z powodu reakcji alergicznych. W ciągu kilku lat na oczyszczonych z tych inwazyjnych drzew nabrzeżach można odtworzyć siedliska eutroficzne (siedliska łąk podmokłych) oraz siedliska zarośli wierzbowych.

W Wilnie zainwentaryzowano ok. 25 tys. klonów jesionolistnych, które stanowią 5 proc. ogólnej liczby drzew w mieście. Ministerstwo Środowiska wciągnęło ten gatunek na listę gatunków inwazyjnych ze względu na szybkie jego rozprzestrzenianie się i negatywny wpływ na ekosystemy i infrastrukturę miast. Samorząd został zobowiązany do wykonania zarządzenia ministerstwa i wycięcia tych inwazyjnych drzew.

Klony jesionolistne wycinane są nie tylko nad Wilią, ale również

w Parkach Regionalnych Werek i Kolonii Wileńskiej. Zazwyczaj te drzewa inwazyjne niszczy się herbicydami, jednak na nabrzeżach metody chemiczne nie są używane, by uniknąć zanieczyszczenia wody, dlatego na terenach tych trawa będzie regularnie koszona, by powstrzymać odrost nowych pędów.

Samorząd m. Wilna konsekwentnie stara się odtwarzać i pielęgnować miejscową roślinność. Miejsce roślin inwazyjnych zmieniają lokalne gatunki, które przyczyniają się do odtworzenia różnorodności biologicznej.

W ubiegłym roku w Wilnie posadzono prawie 3 000 drzew (lip, brzoź, klonów sosen, czarnej olchy, jesionów, buków, jarzębin i drzew innych gatunków) i prawie 47 tys. krzewów.

W tym roku planuje się posadzić około 4 000 drzew i 45 tys. krzewów.

W Wilnie otwarto nowy żłobek-przedszkole

W stołecznej dzielnicy Zameczek otwarto jeden z najnowocześniejszych w stolicy żłobek-przedszkole „Vydūnėlis” – z basenem i wyjątkowymi przestrzeniami edukacyjnymi. Utworzono już 10 grup, kolejne 6 grup zostanie utworzonych nieco później, a maluchy z tych właśnie grup zaczną uczęszczać do placówki od września. Ogółem żłobek-przedszkole będzie mógł przyjąć do 320 dzieci.

Nowy żłobek-przedszkole ma obecnie 6 grup dla dzieci w wieku do 3 lat, dwie grupy dla dzieci w wieku 3-4 lat oraz dwie grupy dla dzieci w wieku 4-5 lat. Po rozpoczęciu rejestracji do placówki, planowano początkowo skompletować 8 grup, skompletowano jednak 10. Na pierwszym etapie planowano przyjąć 140 dzieci, przyjęto zaś 170. Przeważająca część dzieci nie uczęszczała wcześniej do żadnej placówki przedszkolnej, 9 dzieci z kolei przyjęto z innych przedszkoli. Po otwarciu nowego żłobka-przedszkola w Zameczku, udało się zmniejszyć kolejkę o połowę.

Wnętra przedszkola są maksymalnie dostosowane do rozwoju dzieci, ich aktywności fizycznej, umiejętności społecznych i artystycznych oraz bezpiecznego poruszania się w grupie i wspólnej przestrzeni. Zaprojektowano ergonomiczne, wielofunkcyjne meble, powierzchnie ścian i podłóg dostosowane do kreatywności i artystycznych eksperymentów maluchów. W wystroju wnętrza i meblach dominują naturalne materiały. Budynek w kształcie litery U ma wewnętrzny dziedziniec. Taras na dziedzińcu będzie wykorzystywany do organizacji imprez i zajęć sportowych. Każda grupa ma własną wiatę ze sprzętem do zabawy. By zachęcić dzieci do poznawania, na zewnątrz przedszkola zaplanowano specjalne rabaty do uprawy kwiatów, ziół i roślin liściastych.

Wszystkie przestrzenie są otwarte i współgrają ze sobą. Wyjątkowym akcentem żłobka-przedszkola jest zazieleniony dach i basen dla dzieci o powierzchni 24 metrów kwadratowych i głębokości do 60 cm.

Obecnie do placówek przedszkolnych w stolicy uczęszcza 28 693 dzieci. W Wilnie działa 126 żłobków-przedszkoli, 12 szkół-przedszkoli i 26 szkół ogólnokształcących, w których są grupy przedszkolne i tzw. „zerówki”. W placówkach tych jest 1 515 grup, w tym 416 grup dla dzieci w wieku do 3 lat, 771 grup dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat oraz 328 tzw. „zerówek”.

Po odzyskaniu przez Litwę niepodległości to 12 nowa placówka przedszkolna w Wilnie. Od 2016 roku kolejne 5 placówek urządzono w renowowanych budynkach, kolejne 7 rozlokowano w pomieszczeniach samorządowych lub wynajmowanych.

Innowacyjne rozwiązania w zarządzaniu ruchem

JUDU modernizuje zarządzanie ruchem w Wilnie – pierwsze zmiany już dają rezultaty. Na jednym stołecznym skrzyżowaniu kierowcy spędzają o 16 proc. mniej czasu w oczekiwaniu na zielone światło. To wynik współpracy z „Google” i udziału w projekcie „Green Light”. Celem tego projektu jest optymalizacja regulacji sygnalizacji świetlnej z wykorzystaniem danych „Google Maps” i możliwości sztucznej inteligencji.

Po przeanalizowaniu przekazanych przez JUDU danych „Google” opracowało zalecenia odnośnie skuteczniejszej regulacji działania sygnalizacji świetlnej w Wilnie.

„W styczniu br. otrzymaliśmy cztery zalecenia od „Google” dotyczące poprawy ruchu transportu na stołecznych skrzyżowaniach. Wszystkie zalecenia zostały zrealizowane, a w przypadku jednego z nich otrzymaliśmy również wyniki analizy wprowadzonych zmian” – powiedziała kierowniczka Wydziału Organizacji Ruchu JUDU Eglė Marcišauskė.

Projekt „Green Light” opiera się na technologiach sztucznej inteligencji, które umożliwiają modelowanie potoków ruchu i wybór najbardziej optymalnej opcji sterowania sygnalizacją świetlną. Sztuczna inteligencja analizuje dane o ruchu drogowym za pomocą „Google Maps” i przedstawia miastom zalecenia dotyczące bardziej efektywnego zarządzania sygnalizacją świetlną.

„Inżynierowie zarządzania ruchem mogą wdrożyć te zalecenia przy użyciu istniejącej infrastruktury i systemów zarządzania ruchem. Poprzez koordynowanie działania sygnalizacji świetlnej nie tylko na jednym skrzyżowaniu, ale również na kilku sąsiednich, można jeszcze bardziej usprawnić potoki ruchu i zmniejszyć emisję spalin” – mówi kierowniczka Wydziału Organizacji Ruchu w JUDU.

JUDU odpowiada za organizację usług transportu publicznego, infrastrukturę parkingową i promowanie zrównoważonego podróżowania w Wilnie. Przedsiębiorstwo zapewnia również płynną organizację ruchu w mieście i wraz z Samorządem m. Wilna wprowadza innowacyjne rozwiązania, które pozwalają mieszkańcom wybierać różne sposoby planowania podróży.

Progniza pogody na tydzień

Czwartek 6 marca	Piątek 7 marca	Sobota 8 marca	Niedziela 9 marca	Poniedziałek 10 marca	Wtorek 11 marca	Środa 12 marca
14°C	12°C	13°C	13°C	13°C	6°C	3°C
8°C	3°C	2°C	2°C	3°C	2°C	0°C
Księżyc:		Księżyc:		Księżyc:		Księżyc:
II 28		III 06		III 14		II 22
NÓW		1 KWADRA		PEŁNIA		OSTATNIA KWADRA

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 6 marca

Europejski Dzień Logopedy

Słońce: wsch. – 6.55, zach. – 18.05
Długość dnia – 11 godz. 10 min.
Agnieszki, Jordana, Róży, Wiktora

Piątek, 7 marca

Słońce: wsch. – 6.53, zach. – 18.07
Długość dnia – 11 godz. 13 min.
Felicjty, Pawła, Teresy, Tomasza

Sobota, 8 marca

Światowy Dzień Kobiet

Słońce: wsch. – 6.50, zach. – 18.09
Długość dnia – 11 godz. 18 min.
Beaty, Jana, Juliana, Stefana,

Niedziela, 9 marca

Słońce: wsch. – 6.48, zach. – 18.11
Długość dnia – 11 godz. 22 min.

Dominika, Franciszki, Katarzyny

Poniedziałek, 10 marca

40 męczenników

Słońce: wsch. – 6.46, zach. – 18.13
Długość dnia – 11 godz. 27 min.
Cypriana, Eugenii, Makarego

Wtorek, 11 marca

Odrodzenia Niepodległości Litwy

Słońce: wsch. – 6.43, zach. – 18.15
Długość dnia – 11 godz. 31 min.
Benedykta, Edwina, Konstantego,

Środa, 12 marca

Słońce: wsch. – 6.41, zach. – 18.17
Długość dnia – 11 godz. 35 min.
Alojzego, Bernarda, Finy, Grzegorza, Innocentego, Józefiny, Justyny

6 MARCA

1773 – urodził się we w. Hrynizki (r. kiejdański) Józef Godlewski, ziemianin, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, generał Powstania Listopadowego (zm. 1867); w 1809 założyciel Godlewa (ob. Garliava, r. kowieński).

1853 – w Wenecji odbyła się premiera opery G. Verdiego *Traviata*.

1973 – zmarł Aleksandr Ptużko, radziecki reżyser, scenarzysta, pionier filmu kukielkowego i trikowego, Ludowy Artysta ZSRR (*Złoty klucz, Sadko*) (ur. 1900); w 1935 twórca pierwszego pełnometrażowego filmu kukielkowego *Nowy Guliwer*.

7 MARCA

1573 – Iwan Fedorowicz (Fedorow) założył pierwszą drukarnię we Lwowie.

– Republika Wenecka zawarła traktat z Turcją, na mocy którego Cypr przeszedł pod panowanie tureckie.

8 MARCA

1223 – zmarł Mistrz Wincenty Kadłubek, błogosławiony, biskup krakowski w l. 1202-1218, kronikarz (*Kronika Polska*) (ur. 1150).

1923 – zmarł Krišjānis Barons, łotewski pisarz i folklorysta (ur. 1835); zebrał, i opublikował zbiór ludowych pieśni *Latvju dainas* – VI tomów, 217 996 pieśni

9 MARCA

1883 – urodził się w Wilnie Franciszek Alachnowicz (Olechnowicz), białoruski aktor, reżyser, dramaturg, działacz teatralny, redaktor i wydawca, autor pierwszych w historii wspomnień z pobytu w

łagrach (*Ukipciuroch GPU*, Wilno, 1935) (zm. 1944); podczas wojny współpracował z Niemcami.

1943 – urodził się Bobby (jako Robert James) Fischer, amerykański szachista, mistrz świata (1972-1975, przerwał hegemonię radzieckich arcymistrzów) (zm. 2008); jako pierwszy historii przekroczył granicę 2700 w rankingu Elo.

10 MARCA

1823 – zmarł gen. Antoni Amilkar Kosiński, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej i wojen napoleońskich, współtwórca Legionów Polskich we Włoszech (ur. 1769).

1923 – urodził się Hans Peter Riegel, niemiecki przedsiębiorca, właściciel Haribo (syn założyciela), twórca ponad 200 rodzajów słodyczy (zm. 2013).

11 MARCA

843 – podczas uroczystości w Konstantynopolu zniesiono ikonoklazm w cerkwi prawosławnej.

1863 – Marian Langiewicz ogłosił się dyktatorem Powstania Styczniowego.

1923 – urodził się we Lwowie Witold Szolginia, architekt, autor książek i radiowych gawęd o Lwowie (*Tamten Lwów*) (zm. 1996).

12 MARCA

1923 – urodził się Władysław Rudolf (Vladek) Sheybal, aktor (Kronsteen z *Pozdrowień z Rosji*), reżyser (zm. 1992); od 1957 w Anglii.

1943 – urodził się we w. Tawsiuny (r. solecznicki) Józef Łakis (Juožas Lakis), socjolog, prof. UMR w Wilnie, UwB. **WL.P.**

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

NASA: lądownik Blue Ghost dotarł na Księżyc

Wysłany przez amerykańską firmę Firefly Aerospace lądownik Blue Ghost dotarł w niedzielę na Księżyc – podała Narodowa Agencja Aeronautyki i Przestrzeni Kosmicznej – agencja rządu Stanów Zjednoczonych odpowiedzialna za narodowy program lotów kosmicznych (NASA). Wylądował on na Srebrnym Globie w rejonie Mare Crisium (łac. Morze Przesilenie). Jego misja rozpoczęła się 15 stycznia.

– Wszystko było w zegarku, nawet w momencie, gdy lądowaliśmy. (...) Na naszych (symbolicznie - PAP) butach pojawił się pył księżycowy – powiedział dyrektor generalny Firefly, Jason Kim. „Widzieliśmy, że wszystko jest stabilne i ustawienie (lądownika) jest pionowe” - dodał.

Blue Ghost będzie przeprowadzać eksperymenty naukowe, takie jak badanie przyczepności regolitu, testowanie pomiarów odległości oraz sprawdzanie komputera odpornego na promieniowanie kosmiczne. Dziesięć instrumentów na pokładzie będzie działać i zbierać dane przez dwa tygodnie.

Lądownik wyposażony jest też w 12 kamer pokładowych, które podczas lotu wykonywały i prze-

syłały zdjęcia Ziemi oraz Księżyca.

Celem przeprowadzanych badań przez Blue Ghost jest wsparcie przyszłej załogowej misji w ramach programu Artemis, realizowanego przez NASA.

W stronę Księżyca zmierza również prywatny lądownik Athena zbudowany przez amerykańską firmę Intuitive Machines. Misja wystartowała 26 lutego na pokładzie rakiety Falcon 9. Według planów Athena ma w najbliższy czwartek osiąść na powierzchni ziemskiego satelity, w rejonie Mons Mouton – płaskowyżu niedaleko południowego bieguna.

Jak podała firma, misja łączy cele związane z mobilnością, zaawansowaną komunikacją, wierceniem w powierzchni, transmisją danych oraz przechowywaniem danych poza Ziemią.

W drodze na Księżyc jest jeszcze jeden lądownik Resilience stworzony przez japońską firmę Ispace. Choć wystartował tą samą rakieta co Blue Ghost czyli Falcon 9 firmy SpaceX, to jego trajektoria jest znacznie wolniejsza i oczekuje się, że wyląduje na księżycowej równinie zwanej Mare Frigoris (łac. Morze Zimna).

PAP
Fot. NASA

ŚMIECH NA ZDROWIE

– Kochanie, co mi kupisz na 8 marca?

– Nic.
– To może mi chociaż powiesz, że jestem ładna?
– To 1 kwietnia.

– Kochanie czy ten kapelusz mnie odmładza?
– Robi co może.

Mąż do żony:
– Z tygodnia na tydzień twoje kształty są bardziej doskonałe.

– Naprawdę tak sądzisz?
– Tak, coraz bardziej przypominasz mi kulę.

– Doktorze, nie jestem w stanie zaspokoić żony.
– Powinien pan zrobić to, co ja.
– To znaczy?
– Zarabiać sto tysięcy rocznie.

– Kocham cię mamo!
– Może powiesz to też tacie.
Bardzo się ucieszy.
– Tato, kocham mamę!

Mężczyzno!
Jeśli twoja kobieta żartuje z ciebie, to znaczy, że ma dobry dzień.
Jeśli ty żartujesz z niej, to znaczy,

że zaraz będziesz miał zły dzień...

Umarł ateista. Staje przed świętym Piotrem i czeka na decyzję.

– Piekło – decyduje św. Piotr.
– Ale jak to piekło?
– No tak, piekło.
– Chcę rozmawiać z Panem Bogiem.

– Dobrze, zaraz wracam.
Św. Piotr idzie do Boga i mówi:
– Umarł ateista, ja zdecydowałem, że idzie do piekła, a on chciał rozmawiać z Tobą.
– Teraz nie mam czasu, powiedz mu, że mnie nie ma.

Mówię, że nie piję, wszyscy proponują picie. Mówię, że na diecie, wszyscy chcą nakarmić.
Mówię, że jestem bez pieniędzy, cisza...

– Jakie są pana mocne strony?
– Bardzo szybko liczę.
– Ile to jest 352 razy 19?
– Osiem.
– Źle pan policzył.
– Ale za to szybko.

Przychodzi Jasiu do domu szczęśliwy i mówi:
– Nauczyłem się liczyć do dziesięciu: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
Tata pyta:

– Jasiu, a gdzie jedynka?
– Jedynka jest w dzienniczku.

– Po czym poznać wiek ryby?
– Po... oczach. Im dalej od ogo-
na, tym starsza!

Zdenerwowana blondynka krzyczy do boya hotelowego:
– Pan sobie myśli, że jak jestem ze wsi, to może mnie pan wsadzić do tak małego pokoju?!

Boy:
– Ależ proszę pani, przecież jedziemy dopiero windą!

Psychiatra do pacjenta.
– No i wyleczyłem pana.
– A daj pan spokój, jak przyszedłem do pana to byłem Napoleonem, a teraz jestem nikiem...

Tatusiu, ile lat jesteś mężem mamy?
– Dziesięć.
– A ile jeszcze musisz?

